

BOGUMIŁA WARZĄCHOWSKA – KATOWICE

**ARCYBISKUP SZCZEPAN WESOŁY – DOCTOR HONORIS CAUSA
UNIVERSITATIS SILESIAE.
WYDZIAŁ TEOLOGICZNY UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO,
KATOWICE 14 I 2015**

W dniu 14 stycznia 2015 roku w auli Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego odbyła się uroczystość nadania tytułu *doktora honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego Jego Ekscelencji Arcybiskupowi Szczepanowi Wesołemu. Ten zaszczytny tytuł został przyznany Arcybiskupowi przez Senat Uniwersytetu Śląskiego, na wniosek Rady Wydziału Teologicznego i jak zaznaczył J.M. Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś „Jest on nadawany ludziom wielkiego formatu i o międzynarodowej renomie w uznaniu ich ogromnych zasług dla rozwoju nauki, kultury, cywilizacji i człowieczeństwa”¹. Z wypowiedzi Rektora wynika, że abp S. Wesoły znalazł się w gronie tych wybitnych osób i twórców kultury, „które wykazały się niepowtarzalnymi cechami i niezwykłą przenikliwością umysłu” oraz tych, „których niezłomność i dążenie do prawdy są najwyższej cenie przez świat akademicki”.

Warto nadmienić, że świat akademicki w osobach czterech wytypowanych recenzentów ocenił dorobek doktoranta. W tym szacownym gronie specjalistów – historyków, prawników, socjologów i teologów, znaleźli się: ks. dr hab. Bernard Kołodziej TCh, prof. Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej; prof. dr hab. Andrzej Nowak – kierownik Zakładu Historii Europy Wschodniej, Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego; dr Hanna Suchocka, prof. UAM – Katedra Prawa Konstytucyjnego; prof. dr hab. Wiesław Jan Wysocki – Instytut Nauk Historycznych, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Należy również podkreślić, że abp Szczepan Wesoły w 1996 r. otrzymał doktorat honorowy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego².

¹ W. Banyś: Wstęp. W: *Arcybiskup Szczepan Wesoły. Doctor honoris causa Universitatis Silesiae*, red. A. Bartoszek. Katowice 2015, s.13.

² M. Stasiak, *Laudacja wygłoszona z okazji nadania tytułu Doktora Honoris Causa KUL Arcybiskupowi Szczepanowi Wesołemu, 11 grudnia 1996 roku*, „Zeszyty Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego”, 1-2 (1997) s. 255-266.

Uroczystość nadania honorowego tytułu poprzedziła konferencja prasowa z udziałem J.E. abpa Szczepana Wesołego, JM Rektora UŚ prof. dr hab. Wiesława Banysia, dziekana Wydziału Teologicznego, ks. dr hab. Antoniego Bartoszka oraz laudatora ks. prof. dr hab. Jerzego Myszora. Spotkanie z mediami było okazją do przekazania szerokiej publiczności i mediom niezwykle bogatego życia i wielokulturowej działalności „biskupa na walizkach”.

W uroczystości nadania honorowego tytułu udział wzięli, członkowie Senatu Uniwersytetu Śląskiego i Rady Wydziału Teologicznego oraz profesorowie i studenci macierzystej uczelni, a także przedstawiciele innych środowisk akademickich, władz samorządowych, rodzina i przyjaciele arcybiskupa. Ponadto swoją obecnością zaszczytili zebranych m.in. Prymas Polski abp Wojciech Polak, metropolita katowicki abp Wiktor Skworec, Prymas senior abp Józef Kowalczyk, katowicki abp senior Damian Zimoń, bp Wiesław Lechowicz – delegat Konferencji Episkopatu ds. duszpasterstwa emigracji, a także biskup diecezji cieszyńskiej Kościoła ewangelicko-augsburskiego Paweł Anweiler.

Ekscelencja jest pięćdziesiątym pierwszym doktorem honorowym śląskiej uczelni, a trzecim po księdzu kardynale Zenonie Grocholewskim³ i kompozytorze Wojciechu Kilarze⁴, pretendenciem zaproponowanym do tej godności przez Radę Wydziału Teologicznego. Śląska Alma Mater nadała najwyższą godność akademicką Ślązakowi z wielopokoleniową tradycją, katowiczanie z urodzenia i honorowego obywatelstwa, duszpasterzowi Polaków na całym świecie i wielkiemu patriocie.

Warto nadmienić, że dostoyny doktor – delegat Prymasa Polski dla duszpasterstwa emigracji, a tym samym niestrudzony opiekun światowej Polonii, został już wielokrotnie uhonorowany najwyższymi godnościami m.in. Fidelis Poloniae (2003), Złoty Laur Polonii (2006), Lux ex Silesia (2007), oraz odznaczony Krzyżem Wielkim Odrodzenia Polski (2008). Nie ulega wątpliwości, że wspomniane wyróżnienia wpisują się w całokształt jego działalności wśród emigracji, jako budowniczego pomostów pomiędzy Polakami rozrzuconymi po różnych krańcach świata, a ziemią ojczystą, będąc przy tym duchowym spoiwem i kreatorem życia narodowego na obczyźnie. Spotkanie to nabiera szczególnego charakteru ponieważ arcybiskup jest postacią bardziej znaną poza granicami kraju, niż w Polsce, dlatego przyznanie tak zaszczytnego tytułu, wskazuje na docenienie przez śląską uczelnię wnoszenia wkładu w polską kulturę, promowaną przez niego na całym świecie.

Nadanie honorowego tytułu poprzedziło słowo wstępne J.M. Wiesława Banysia Rektora UŚ, który wymieniając wiele zasług doktoranta zaznaczył, że „Ksiądz Arcybiskup Szczepan Wesoły ze względu na swoją służbę emigracji – środowisku, z którego wyszedł i do którego należy – oraz postawę wierności obranym

³ Ksiądz kardynał Zenon Grocholewski otrzymał doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego 25.11.2010 r. Zob. też: *Kardynał Zenon Grocholewski doctor honoris causa Universitatis Silesiensis*, red. A. Żądło, Katowice 2010, ss. 83.

⁴ Wojciech Kilar otrzymał doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego 18.06.2012 r. Zob. też: *Wojciech Kilar doctor honoris causa Universitatis Silesiae*, red. A. Żądło, Katowice 2012, ss. 80.

wartościom i ideałom życiowym, wpisuje się w najlepsze europejskie tradycje uniwersyteckie”⁵. Następnie szczegółową prezentację sylwetki Dostojnego Gościa, a zwłaszcza jego dokonań i zasług zaprezentował laudator ks. Jerzy Myszor, profesor Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego, który również podkreślił, że „[...] istotniejszym jednak niż prezentacja biografii utkanej z faktów jest przesłanie, któremu jest wierny od początku swej kapłańskiej i biskupiej posługi”⁶. W przesłaniu tym laudator skupia się na dwóch najważniejszych aspektach działalności arcybiskupa, a są to: troska o pracę duszpasterską emigracji i szerzenie kultury chrześcijańskiej Polski wśród Polonii. W konkluzji obszernego wystąpienia na cześć honorowego doktora mówca stwierdził: „O takim człowieku mówi się obywatel świata, w kategoriach narodowych – gorący patriota, kościelnych – niestrudzony pielgrzym w poszukiwaniu zagubionych, a w kategoriach politycznych – ambasador Polski w najlepszym tego słowa znaczeniu”⁷. Przytoczone tutaj słowa najbardziej obrazują wieloletnią służbę abpa Szczepana Wesołego na emigracji i dla emigracji.

Głównym punktem spotkania było odczytanie po łacinie treści wręczanego dyplomu przez ks. Antoniego Bartoszkę Dziekana Wydziału Teologicznego UŚ, a następnie przyjęcie z rąk Rektora Uniwersytetu Śląskiego, Wiesława Banysia tytułu *doctora honoris causa*. Odbierając tytuł abp Szczepan Wesoły uświadomił zebranym, że Polacy przebywający poza granicami kraju, oczekują i potrzebują najbardziej wsparcia duszpasterskiego, oraz zaznaczył, że dla Polaków na emigracji ojczyzna oznacza nie ziemię lecz kulturę. Zaakcentował przy tym, że „właśnie w oparciu o tę kulturę możemy przekazywać i prawdy wiary, i prawdy związane z życiem codziennym”⁸.

Na zakończenie uroczystości głos zabrali przedstawiciele Kościoła, m.in. Prymas Polski abp Wojciech Polak, który z uznaniem docenił świadectwo wiary abpa wobec wielu pokoleń żyjących na emigracji. Z kolei metropolita katowicki abp Wiktor Skworec zaznaczył, że uroczystość ta wpisuje się w obchody 90. rocznicy powstania diecezji katowickiej, podkreślając przy tym zbieżność utworzenia diecezji i urodzin abpa Szczepana. Nie zabrakło również podziękowań od władz lokalnych i słów uznania przekazanych przez prezydenta Katowic Marcina Krupy, który z dumą odniósł się do nadania pierwszego tytułu honorowego obywatela Katowic abp Szczepanowi Wesołemu. Wyrazem szczególnej wdzięczności i podziękowań za wkład w działalność duszpasterską i emigracyjną oraz za życzliwość i pokorną służbę Kościołowi były liczne serdeczności i gratulacje nie tylko te oficjalne w auli Wydziału Teologicznego, ale również te w kuluarach po zakończeniu uroczystości.

⁵ W. Banyś, *Wstęp*, w: *Arcybiskup Szczepan Wesoły. Doctor honoris causa Universitatis Silesiae*, red. A. Bartoszek, Katowice 2015, s.15.

⁶ J. Myszor, *Promotoris Laudatio*, w: *Arcybiskup Szczepan Wesoły. Doctor honoris causa Universitatis Silesiae*, red. A. Bartoszek, Katowice 2015, s. 24.

⁷ J. Myszor, *Promotoris Laudatio*, w: *Arcybiskup Szczepan Wesoły. Doctor honoris causa Universitatis Silesiae* red. A. Bartoszek, Katowice 2015, s. 29.

⁸ S. Wesoły, *Wykład doctora honoris causa*, w: *Arcybiskup Szczepan Wesoły. Doctor honoris causa Universitatis Silesiae*, red. A. Bartoszek, Katowice 2015, s. 79.

Godne uwagi jest również to, że Czcigodny Doktor ma wielkie zasługi wobec archidiecezji katowickiej i Wydziału Teologicznego UŚ, przekazując dla społeczności akademickiej i środowiska lokalnego bogaty, cenny i różnorodny księgozbiór literatury polonijnej i emigracyjnej, zgromadzonej z wielu zakątków świata⁹. Dlatego dopełnieniem całego przedsięwzięcia była wystawa przygotowana przez Bibliotekę Teologiczną, na której znalazły się najciekawsze ekspozyty z życia i działalności abpa Szczepana Wesołego, a także zaprezentowano liczne nagrody i wyróżnienia oraz informacje dotyczące posługi duszpasterskiej i emigracyjnej. Sporo miejsca poświęcono publikacjom arcybiskupa, obszernym wprowadzeniom do prac zbiorowych i słowom wstępnym w opracowaniach. Szczególny fragment ekspozycji zajmują liczne wpisy i dedykacje rękopiśmienne w podarowanych książkach od wybitnych osobistości kościelnych, państwowych i od wielu przyjaciół¹⁰. Kolejne gabloty wypełniają najciekawsze książki i czasopisma podarowane Bibliotece Teologicznej z niemal ośmiotysięcznej kolekcji abpa Szczepana Wesołego.

Intencją organizatorów wystawy było przybliżenie środowisku akademickiemu i lokalnej społeczności nie tylko życia i działalności emigracyjnej arcybiskupa, ale przede wszystkim pokazanie jego – już od wczesnej młodości – bibliofilskiego zacięcia i wprawnego doboru zgromadzonej literatury.

---

⁹ B. Kołodziej, *Kolekcja arcybiskupa Szczepana Wesołego – dar dla zbioru kościelnego Biblioteki Teologicznej*, w: *Biblioteki kościelne i klasztorne w Polsce. Historia i współczesność*, red. H. Olszar, B. Warząchowska. Katowice 2009, s. 143-147.

¹⁰ E. Olszowy, *Dedykacje rękopiśmienne w księgozbiorze arcybiskupa Szczepana Wesołego w Bibliotece Teologicznej Uniwersytetu Śląskiego. Rekonesans badawczy*. „Fides. Biuletyn Bibliotek Kościelnych”, 1 (2012) s. 29-84.